

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 24.07.2003
KOM(2003) 449 endelig

-

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG
OG REGIONSUDVALGET**

**Fremme af sprogindlæring og sproglig mangfoldighed:
Handlingsplan 2004-2006**

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	3
1. Baggrund	3
2. Høring.....	4
3. Et fælles ansvar	5
4. Handlingsplanen.....	6
AFSNIT 1	7
I. LIVSLANG SPROGINDLÆRING	7
1. "Modersmål plus to fremmedsprog": en tidlig start	7
2. Indlæring af fremmedsprog fra 6. klassetrin til og med gymnasiet/ erhvervsuddannelse	8
3. Indlæring af fremmedsprog på de videregående uddannelser	8
4. Voksenundervisning i sprog.....	9
5. Sprogelever med særbehov	9
6. Udvalg af sprog	9
II. BEDRE SPROGUNDERVISNING.....	9
1. Den fremmedsprogsvenlige skole	9
2. Det fremmedsproglige klasseværelse.....	10
3. Uddannelse af sprogundervisere	10
4. Tilstrækkeligt mange sprogundervisere	11
5. Uddannelse af undervisere i andre fag	11
6. Afprøvning af fremmedsprogsfærdigheder	11
III. ETABLERING AF ET SPROGVENLIGT MILJØ.....	12
1. En integrerende tilgang til sproglig mangfoldighed.....	12
2. Opbygning af fremmedsprogsvenlige samfund	13
3. Forbedring af udbuddet af og deltagelsen i sprogundervisning	13
IV RAMMERNE FOR FREMSKRIDT.....	14
AFSNIT 2: FORESLÅEDE FORANSTALTNINGER FOR 2004-2006	14

INDLEDNING

Endelig er Europa på vej til uden blodsudgydelser at blive én stor familie. Der er tale om en stor forandring.... Europa, et kontinent formet af de humanistiske værdier, ...

Frihedens, solidaritetens og navnlig mangfoldighedens kontinent, hvilket indebærer respekt for andres sprog, traditioner og kultur.*(Laeken-erklæringen)*

1. Baggrund

Europas befolkninger er ved at etablere en union, der bygger på mange forskellige nationer, kulturer og sproggrupper. Det er en union, der er baseret på en ligeværdig udveksling af ideer og traditioner, og som er grundlagt på gensidig anerkendelse af befolkninger, der har forskellig baggrund, men fælles fremtid.

Inden for meget kort tid vil Den Europæiske Union opleve sin mest betydningsfulde udvidelse indtil dato. Den nye union vil være hjemsted for næsten 450 mio. europæere med forskellig etnisk, kulturel og sproglig baggrund. Det bliver mere vigtigt end nogensinde, at borgerne har de færdigheder, der er nødvendige for at forstå deres naboer og kommunikere med dem.

Det at bygge et fælles hus, hvor man lever, arbejder og handler med hinanden, betyder, at man erhverver sig færdigheder til at kunne forstå og kommunikere med hinanden på en effektiv og bedre måde. At lære og at tale andre sprog gør os mere åbne over for andre mennesker, deres kultur og livssyn.

Den Europæiske Union er basert på fri bevægelighed for dens indbyggere, kapital og tjenesteydelser. En indbygger med gode sprogkunderskaber er bedre i stand til at udnytte friheden til at arbejde eller studere i en anden medlemsstat.

I forbindelse med Lissabon-strategien om økonomisk, social og miljømæssig fornyelse, som blev lanceret i marts 2000, er EU ved at udvikle et samfund baseret på viden som det vigtigste element i opnåelsen af målsætningen om inden slutningen af dette årti at blive den mest konkurrencedygtige videnbaserede økonomi i verden. At lære andre sprog bidrager til dette mål ved at forbedre de erkendelsesmæssige færdigheder og ved at styrke elevernes/de studerendes modersmålsfærdigheder, herunder læse- og skrivefærdigheder.

I samme forbindelse yder Kommissionen en indsats for at udvikle EU-borgernes iværksætterånd og færdigheder (f.eks. gennem det europæiske charter for små virksomheder¹ og grønbogen "En iværksætterkultur i Europa"). Sådanne mål vil lettere kunne nås, hvis sprogindlæringen fremmes effektivt i EU, således at det sikres, at EU's borgere og virksomheder har de fornødne interkulturelle og sproglige færdigheder til at opnå resultater på verdensmarkedet.

Mange andre politikker, som forfølges på EU-plan, ville ligeledes blive styrket, såfremt borgernes sprogfærdigheder forbedres.

Kort sagt er evnen til at forstå andre sprog og til at kommunikere på dem en grundlæggende færdighed for alle Europas borgere.

¹vedtaget af Det Europæiske Råd i Santa Maria Da Feira, Portugal, den 18.-19. juni 2000.

Sprogfærdighederne er ulige fordelt på de forskellige lande og sociale grupper². De fremmedsprog, som europæerne behersker, er hovedsageligt begrænset til engelsk, fransk, tysk og spansk. Indlæringen af et lingua franca alene er ikke nok. Alle europæiske borgere bør have hensigtsmæssige kommunikative færdigheder på mindst to sprog ud over deres modersmål. At dette ambitiøse mål er realistisk, illustreres af de fremskridt, som allerede er opnået i flere medlemsstater.

Under Det Europæiske Sprogår 2001 blev der på mange måder sat fokus på fremme af sprogindlæring og sproglig mangfoldighed. Stats- og regeringscheferne anerkendte på mødet i Barcelona i marts 2002 behovet for, at EU og medlemsstaterne tager skridt til at forbedre sprogindlæringen. De opfordrede til yderligere handling for at forbedre beherskelsen af grundlæggende færdigheder, navnlig ved meget tidligt at undervise børn i mindst to fremmedsprog.

I Europa-Parlamentets beslutning af 13. december 2001 blev der opfordret til indførelse af foranstaltninger til fremme af sprogindlæring og den sproglige mangfoldighed. Den 14. februar 2002 opfordrede Rådet (uddannelse) medlemsstaterne til at tage konkrete skridt til at fremme sproglig mangfoldighed og sprogindlæring, og opfordrede samtidig Kommissionen til at formulere forslag til foranstaltninger på disse områder.

Denne handlingsplan er Kommissionens svar på denne anmodning. Den bør læses i forbindelse med høringsdokumentet *Fremme af sprogindlæring og sproglig mangfoldighed* ((SEK 2002)1234³), hvori Europa-Kommissionens filosofi og baggrunden for de foreslåede foranstaltninger er angivet.

2. Høring

I forbindelse med udarbejdelsen af handlingsplanen iværksatte Europa-Kommissionen en bred offentlig høring, bl.a. af de andre europæiske institutioner, relevante ministerier, en lang række civilsamfundsorganisationer og den brede offentlighed. Høringsdokumentet blev stillet til rådighed på internettet på alle EU-sprogene. Der indkom over 300 svar på høringen. Som afslutning på høringen blev der afholdt en konference for civilsamfundets repræsentanter i Bruxelles den 10. april 2003.

Europa-Kommissionen vil gerne takke alle de organisationer og enkeltpersoner, som har taget sig tid til at indsende kommentarer og forslag. En fuldstændig rapport om høringsprocessen og en sammenfatning af resultaterne samt fremgangsmåden på konferencen vil blive offentliggjort separat på Europa-serveren.

Sammenfattende kan det siges, at respondenterne godkendte hovedindholdet i Kommissionens analyse af den aktuelle situation og dens forslag til fremtidig handling. F.eks. var der enighed om, at det er ønskeligt at lade alle europæiske borgere nyde godt af fordelene ved flersprogethed gennem livslang uddannelse og tidlig fremmedsprogsundervisning. Forslagene om, at engelsk i sig selv ikke er nok, og at der bør tilbydes undervisning i en lang række sprog, modtog bred støtte. Der var fokus på nytteværdien af nationale og europæiske programmer, som fremmer mobiliteten for sprogstuderende og -lærere samt andre kontaktskabende tiltag. Der var meget bred enighed om, at der er behov for at forbedre

² Der findes flere detaljerede oplysninger om forskellene mellem medlemsstaterne i de baggrundspapirer, som ledsagede høringsprocessen. Disse er stadig tilgængelige på http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/languages/consult_da.html

³ Tilgængelig på http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/languages/consult_da.html#consult

kvaliteten i sprogundervisningen. Mange fandt det nødvendigt at indføre mere effektive mekanismer, som sikrer gennemskuelige sprogkursusbeviser. Der var fokus på potentialet for at gøre Europas byer mere "sprogvenlige", mulighederne for øget brug af undertekster til støtte for sprogindlæring og vigtigheden af en indsats for at støtte såkaldte "regionale sprog" og "mindretalssprog". Mange respondenter var enige i, at hvert land er nødt til at undersøge sine sprogbehov og udarbejde en sprogpolitik.

Høringen afslørede en bred konsensus om, at der bør tages yderligere skridt nu for at forbedre sprogundervisningen og fremme den sproglige mangfoldighed i Europa. Der er blevet taget højde for respondenternes synspunkter i denne handlingsplan.

3. Et fælles ansvar

I sagens natur er sprogindlæring og sproglig mangfoldighed emner, som kan behandles på forskellig vis på forskellige niveauer.

De nationale, regionale og lokale myndigheders rolle

Det er myndighederne i medlemsstaterne, som, inden for rammerne af de overordnede europæiske mål, er hovedansvarlige for gennemførelsen af en ny indsats for sprogindlæring i overensstemmelse med de lokale forhold og politikker.

Europarådet opfordrer sine medlemsstater til i den forbindelse af at foretage en "status over sproglige kompetencer" med henblik på formulering af sprogundervisningspolitikker, som understøtter udviklingen af den sociale integration og af demokratisk medborgerskab i Europa.

Medlemsstaterne blev i deres arbejde om *Uddannelsessystemernes konkrete fremtidige mål*⁴ enige om fælles mål, som de arbejder på at realisere ved at fastlægge indikatorer og pejlemærker, udveksle god praksis og foretage peer review. De har allerede peget på forbedrede færdigheder inden for fremmedsprog som værende en prioritet. Dette arbejdsprogram, som medlemsstaterne har aftalt at følge ved udviklingen af vigtige aspekter af sprogpolitik og sprogpraksis, vil derfor udgøre rammerne for mange af de foranstaltninger, som skal finde sted på medlemsstatsplan, for at fremme sprogindlæring og sproglig mangfoldighed.

Den Europæiske Unions rolle

Det er ikke EU's rolle at træffe foranstaltninger på området for medlemsstaterne, men at støtte og supplere medlemsstaternes foranstaltninger. Det er EU's opgave at bistå medlemsstaterne med udvikling af kvalitetsundervisning og erhvervsuddannelse gennem samarbejde og udveksling og at fremme udviklingen på områder, som bedst kan takles på EU-plan. Derfor var hovedspørgsmålet i høringsprocessen: "Hvordan kan Europa-Kommissionen stimulere og supplere foranstaltninger på andre niveauer?"

I den forbindelse er de vigtigste redskaber for EU dets finansieringsprogrammer, herunder især programmer inden for almen uddannelse, erhvervsuddannelse og kultur⁵. Tilsammen omfatter Socrates-programmet og Leonardo da Vinci-programmet en investering på over 30

⁴ Se det detaljerede arbejdsprogram for denne proces: Rådets dokument 5980/01 af 14. februar 2001 <http://register.consilium.eu.int/pdf/en/01/st05/05980en1.pdf>

⁵ http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_da.htm

mio. EUR årligt i foranstaltninger, som har et særligt sigte på sprogindlæring. Fra 2000-2002 har Socrates-programmet finansieret:

- 1 601 fælles sprogprojekter med 58 500 elever og 6 500 lærere
- 2 440 sprogassistentophold
- 16 563 efteruddannelsesophold for fremmedsproglærere
- 18 projekter om udvikling af uddannelsesværktøjer og -kurser for sproglærere
- intensiv sproglig forberedelse på et sprog, som er mindre udbredt, og som der sjældent undervises i på 3632 studerende på videregående uddannelser
- 38 læringspartnerskaber og 12 samarbejdsprojekter til fremme af sprog i voksenundervisningen
- 33 projekter om udvikling af nye redskaber til sproglæring og sprogtest og
- 15 projekter vedrørende oplysning om fordelene ved at lære sprog og om at bringe mulighederne for sprogindlæring tættere til borgerne.

Inden for samme periode har Leonardo da Vinci-programmet finansieret:

- 750 efteruddannelsesophold i udlandet for fremmedsproglærere
- 56 projekter om udviklingen af værktøjer til sprogindlæring med henblik på erhvervsuddannelse og uddannelse på arbejdspladsen
- 5 projekter om udvikling af metoder til validering af sprogfærdigheder
- 4 projekter vedrørende status over sproglige kompetencer i virksomheder
- 120 000 tværnationale praktikophold, udvekslinger og studiebesøg for personer under uddannelse.

Programmerne, som har hjulpet flere hundredtusinder af elever, praktikanter, lærere og undervisere til at forbedre eller erhverve sig nye sprogfærdigheder, og som har finansieret udviklingen af nyskabende tilgange, metoder og materialer til sprogundervisningen, er under løbende revision. Der er iværksat omfattende generelle evalueringer af disse programmer, og en særlig analyse af deres betydning for fremme af sprogindlæringen vil blive fuldendt inden udgangen af 2003.

Europa-Kommissionen vil sikre, at fremme af sprogindlæring og sproglig mangfoldighed fortsat vil indgå i de efterfølgende programmer.

Medlemsstaterne opfordres også til at gøre brug af de andre EU-programmer, Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Investeringsbank til finansiering af udviklingsaktiviteter vedrørende sprogindlæring.

Det vil imidlertid være en illusion at tro, at EU-programmerne alene kan løfte den store byrde med at fremme sprogindlæring og sproglig mangfoldighed, hvilket heller ikke er planen: den finansiering, som de tildeles, kan aldrig erstatte direkte nationale, regionale og lokale investeringer i f.eks. uddannelsesmæssige infrastrukturer, passende klassestørrelser, læreruddannelser eller internationale udvekslinger.

4. Handlingsplanen

Dette dokument består af to hoveddele:

I afsnit 1 fastlægges baggrunden for handlingsplanen, og hvilke overordnede politiske mål der skal forfølges. I høringsdokumentet blev der indkredset tre brede aktionsområder: udvidelse af fordelene ved livslang sprogindlæring til at omfatte alle borgere, forbedring af fremmedsprogsundervisningen og etablering af et mere sprogvenligt miljø. Handlingsplanen er opbygget over de samme temaer, og af praktiske hensyn anvendes samme overskrifter. Naturligvis kan ikke alle de overordnede mål i afsnit 1 nås i alle medlemsstater inden for handlingsplanens tidsramme.

I afsnit 2 opstilles konkrete forslag til håndgribelige forbedringer på kort sigt. Der foreslås en række foranstaltninger, som skal træffes på EU-plan fra 2004-2006 med henblik på at understøtte lokale, regionale og nationale myndigheders foranstaltninger. **Foranstaltningerne benytter sig af ressourcer, som er til rådighed i eksisterende Fællesskabsprogrammer og -aktiviteter; ingen af dem stiller krav om, at Kommissionen tildeles yderligere budgetmæssige ressourcer.** Tilsammen kan de foreslåede foranstaltninger og medlemsstaternes foranstaltninger sikre et stort skridt hen imod forbedret sprogindlæring og sproglig mangfoldighed.

I 2007 vil Kommissionen revidere de pågældende foranstaltninger og rapportere til Europa-Parlamentet og Rådet.

AFSNIT 1

I. LIVSLANG SPROGINDLÆRING

I dette afsnit fokuseres på det vigtigste mål om udvidelse af fordelene ved sprogindlæring til at omfatte alle borgere. Sprogfærdigheder er en af de centrale kompetencer, som enhver borger har brug for i forbindelse med uddannelse, beskæftigelse, kulturudveksling og personlig udvikling. At lære sprog er en livslang aktivitet.

1. "Modersmål plus to fremmedsprog": en tidlig start

Det er vigtigt, at medlemsstaterne sikrer en effektiv sprogindlæring i børnehaven og grundskolen, eftersom det er her, at de generelle holdninger til andre sprog og kulturer etableres, og grundlaget for den efterfølgende sprogindlæring dannes. Det Europæiske Råd i Barcelona opfordrede til "yderligere handling... til forbedring af beherskelsen af grundlæggende færdigheder, navnlig ved meget tidligt at undervise børn i mindst to fremmedsprog."

I forbindelse med gennemførelsen af denne forpligtelse vil det være nødvendigt for de fleste medlemsstater at foretage betydelige yderligere investeringer.

Fordelene ved tidlig sprogundervisning - herunder bedre modersmålsfærdigheder - akkumuleres kun, såfremt lærere specialuddannes til at undervise små børn, såfremt klasserne er tilstrækkelig små til at gøre sprogindlæringen effektiv, såfremt skolen råder over hensigtsmæssige undervisningsmaterialer, og såfremt der afses tilstrækkelig tid på læseplanen til sprog. Initiativer med hensyn til sprogindlæring af stadig yngre elevgrupper skal ledsages af passende ressourcer herunder også til læreruddannelser.

Elever, der tidligt lærer fremmedsprog, vil blive bevidst om deres egne kulturelle værdier og indflydelser og vil påskønne, blive mere åbne over for og interesserede i andre kulturer. Denne fordel begrænses, hvis alle elever lærer det samme sprog - der bør derfor være en

række sprog til rådighed for unge sprog elever. Forældrene og undervisningspersonalet har brug for bedre information om fordelene ved en sådan tidlig start og om, hvilke kriterier der skal ligge til grund for valget af børnenes første fremmedsprog. (> *Foranstaltning I.1.1 til I.1.5*)

2. Indlæring af fremmedsprog fra 6. klassetrin til og med gymnasiet/erhvervsuddannelse

Det er fra det 6. klassetrin og til og med gymnasiet eller i løbet af erhvervsuddannelsen, at de unge erhverver sig de væsentlige færdigheder, som de benytter i forbindelse med sprogindlæring gennem resten af livet.

Medlemsstaterne er enige om, at elever bør beherske mindst to fremmedsprog, idet der lægges vægt på effektive kommunikative evner, altså aktive færdigheder frem for passivt kendskab. At blive så flydende som personer, der har sproget som modersmål, er ikke målet, men der skal opnås passende læse-, lytte-, skrive- og talefærdigheder på to fremmedsprog samt interkulturelle kompetencer og en evne til at lære sprog gennem en lærer eller ved egen kraft.

Sprogassistentophold af den slags, der finansieres under Socrates / Comenius, kan forbedre unge sproglæreres færdigheder og på samme tid bidrage til at puste nyt liv i sprogundervisningen og få betydning for hele skolen, især ved at åbne skolernes øjne op for værdien af at undervise i mindre udbredte sprog, som der sjældent undervises i. Af denne grund er det hensigtsmæssigt at opfordre alle skoler med klasser fra det 6. klassetrin til og med gymnasiet til at tage imod personale fra andre sprogsamfund, det være sig f.eks. sprogassistenter eller gæstelærere. I sproglige grænseområder er der mange yderligere muligheder for kontakt mellem elever og lærere fra det andet sprogsamfund.

Socrates- / Comenius-sprogprojekter i skolerne, hvor en klasse arbejder sammen om et projekt med en klasse i udlandet, kulminerende med en udveksling af klasserne, giver unge studerende reelle muligheder for at anvende sprogkunderskaber gennem kontakt med jævnaldrende studerende. Alle elever bør have erfaring med deltagelse i et sådant projekt og i et dertil knyttet udvekslingsbesøg. (> *Foranstaltning I.2.1 til I.2.3*)

Integreret læring af indhold og sprog (Content and Language Integrated Learning - CLIL), hvor eleverne undervises i et fag på et fremmedsprog, kan potentielt yde et stort bidrag til EU's mål for sprogindlæring. Det kan give eleverne en effektiv mulighed for at anvende deres sprogfærdigheder med det samme, frem for at lære dem til senere brug. Dette åbner dørene til sprogenes verden for en bredere elevgruppe, styrker selvtilliden hos yngre elever og hos elever, som ikke fået det optimale udbytte af den formelle sprogundervisning i den almene uddannelse. Desuden eksponeres eleverne for sprog, uden at der skal afsættes ekstra tid hertil i læseplanerne, hvilket kan være af særlig interesse for erhvervsuddannelserne. Det er lettere at anvende CLIL-tilgangen i en institution, såfremt denne råder over uddannede lærere, som har det pågældende sprog som modersmål. (> *Foranstaltning I.2.4 til I.2.7*)

3. Indlæring af fremmedsprog på de videregående uddannelser

De videregående uddannelsesinstitutioner spiller en central rolle i forbindelse med at fremme samfundsmæssig og individuel flersproglighed. Forslag om, at den enkelte videregående uddannelsesinstitution gennemfører en sammenhængende sprogpolitik, der udspecificerer institutionens særlige rolle med hensyn til at fremme sprogindlæring og den sproglige mangfoldighed både i undervisningsmiljøet og mere generelt, bør værdsættes.

I ikke-engelsktalende lande kan den seneste tids tendens med at undervise på engelsk få utilsigtede følger for det nationale sprogs levedygtighed. Universiteternes sprogpolitikker bør derfor omfatte udtrykkelige foranstaltninger til fremme af det nationale eller regionale sprog.

Alle studerende bør studere i udlandet helst via et fremmedsprog i mindst et semester, og de bør opnå anerkendte sprogfærdigheder som et led i deres kandidatstudium. (> *Foranstaltning I.3.1*)

4. Voksenundervisning i sprog

Alle voksne bør opfordres til at fortsætte med at lære fremmedsprog, og det bør sikres, at der er de fornødne faciliteter, som tilgodeser dette mål. Arbejdstagere bør have mulighed for at forbedre de sproglige færdigheder, der er relevante for deres arbejde. Kulturelle aktiviteter, herunder udenlandsk musik, litteratur eller film, ferier i udlandet, venskabsby-aktiviteter og volontørtjeneste i udlandet, kan udnyttes som muligheder for at erhverve andre kultur- og sprogfærdigheder. (> *Foranstaltning I.4.1*)

5. Sprogelever med særbehov

Sprogindlæring er for alle. Kun et meget lille mindretal af befolkningen har fysiske, psykiske eller andre træk, som gør det umuligt at lære sprog. Der bliver i stigende grad taget hensyn til elever med særlige behov i det formelle skole- og erhvervsuddannelsessystem. Imidlertid udelukkes sådanne elever stadig i visse tilfælde fra sprogundervisningen. Der kan foretages en videreudvikling af god praksis i sprogundervisningen af elever med særlige behov, og der kan udvikles nye metoder og tilgange til fremmedsprogsundervisningen af sådanne grupper. (> *Foranstaltning I.5.1*)

6. Udvalg af sprog

Fremme af den sproglige mangfoldighed betyder, at man aktivt opfordrer til undervisning og indlæring af det størst mulige udvalg af sprog på vore skoler, videregående uddannelsesinstitutioner, voksenundervisningscentre og virksomheder. Generelt set bør udvalget omfatte de små europæiske sprog såvel som de større sprog, de regionale sprog, mindretalssprogene og de sprog, der tales af de vandrende arbejdstagere, såvel som de sprog, der har national status, og de sprog, som tales af vore vigtigste handelspartnere fra hele verden. Den forestående udvidelse af EU med medføre en mangfoldighed af sprog fra adskillige sprogfamilier. Dette kræver en særlig indsats for at sikre, at der bliver undervist bredt i de nye medlemsstats sprog. *Medlemsstaterne* har betydelige muligheder til at gå forrest for at fremme undervisning i og tilegnelse af et bredere udvalg af sprog end på nuværende tidspunkt.

II. BEDRE SPROGUNDERVISNING

1. Den fremmedsprogsvenlige skole

Det er vigtigt, at skoler og erhvervsuddannelsesinstitutioner anvender en holistisk tilgang til sprogundervisningen, som skaber en hensigtsmæssig sammenhæng mellem undervisningen i "modersmålet", "fremmedsprog", undervisningssproget og sprog, der tales i samfund af vandrende arbejdstagere. Sådanne politikker vil hjælpe børnene til at udvikle alle deres kommunikative evner. I den forbindelse kan flersprogede tilgange være af særlig værdi, eftersom eleverne herigennem anspores til at blive bevidste om ligheder mellem sprogene, hvilket er selve grundlaget for udvikling af flersprogethed. (> *Foranstaltning II.1.1*)

2. Det fremmedsproglige klasseværelse

Der er almindelig enighed om, at Socrates- og Leonardo da Vinci-programmerne har stimuleret udviklingen af mange nyttige redskaber til undervisning i og indlæring af fremmedsprog⁶. Oplysningerne om disse produkter skal være mere udbredt, især blandt vigtige formidlere som lærere/undervisere, uddannelsesledere og skoleinspektører. (> *Foranstaltning II.2.1 til II.2.2*)

Der findes betydelige muligheder for at skabe kontakt mellem elever fra andre sprogsamfund gennem eLearning-tilgange, som bygger på internetbaseret skolesamarbejde og på pædagogisk anvendelse af IKT i forbindelse med læring (eLearning). Det bør tilsikres, at sådanne tilgange understøtter tilegnelse af et bredt udvalg af sprog.

3. Uddannelse af sprogundervisere

Sprogundervisere spiller en afgørende rolle i forbindelse med opbygningen af et flersproget Europa. De skal i højere grad end andre lærere videregive europæiske værdier som åbenhed over for andre, tolerance over for forskelle og villighed til at kommunikere.

Det er vigtigt, at de alle har tilstrækkelig erfaring med anvendelse af målsproget og forstår den kultur, som knytter sig til det pågældende sprog. Alle fremmedsproglærere bør have tilbragt en længere periode i et land, hvor sproget tales, og have mulighed for regelmæssig efteruddannelse.

Der er imidlertid en betydelig uoverensstemmelse mellem uddannelsesmetoder, og ikke alle lærere har boet eller studeret i et land, hvis sprog de underviser i. Mens grunduddannelse og efteruddannelse af fremmedsproglærere er medlemsstaternes ansvar, spiller Socrates- og Leonardo da Vinci-programmerne en rolle med at supplere sådanne foranstaltninger i det tilfælde, hvor det resulterer i en europæisk merværdi.

Der kræves betydelige færdigheder og personlige ressourcer for at blive en god fremmedsproglærer. Lærerne bør gennem deres uddannelse sikres grundlæggende redskaber i form af praktiske færdigheder og teknikker, som erhverves ved uddannelse i klasseværelset. Sproglærere har brug for rådgivning fra uddannede vejledere samt muligheder for regelmæssigt at opdatere deres sprog- og undervisningsfærdigheder, *bl.a.* gennem e-learning og fjernundervisning.

Sproglærere kan ofte føle sig isolerede og dårligt informerede om udviklingen andre steder, som ellers kunne forbedre deres arbejde. Måske har de ikke adgang til tilstrækkelige erhvervsmæssige støttenetværk, og det er derfor vigtigt at lette oprettelsen af kontakter og effektive netværk mellem dem på regionalt, nationalt og europæisk plan.

Der er behov for en yderligere indsats for at sikre, at resultaterne af den fremmedsprogspædagogiske forskning og dokumentation for god praksis og vellykket nytænkning bliver udbredt til personer, som kan drage nytte af dem. Hidtil har den rolle, som personer, der arbejder med uddannelse af fremmedsproglærere, fremmedsprogsinspektører og andre professionelle spiller for udbredelsen af god praksis, ikke fået den opmærksomhed, som den fortjener. (> *Foranstaltning II.3.1 til II.3.2*)

⁶ Se følgende online-katalog over ressourcerne:
http://europa.eu.int/comm/education/socrates/lingua/catalogue/home_en.htm
Leonardo da Vinci-produktkataloget:
http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/compacc_en.html

4. Tilstrækkeligt mange sprogundervisere

Nogle medlemsstater står over for en mangel på tilstrækkeligt kvalificerede sprogundervisere. Der kan være tale om generelle mangler, eller de kan være begrænset til bestemte sprog eller visse uddannelser. Disse mangler bør undersøges, og der bør findes bæredygtige løsninger på problemet. Der kan gøres mere for at udveksle lærere mellem medlemsstaterne; sådanne lærere kan arbejde som undervisere i deres modersmål, i andre sprog eller i et hvilket som helst andet fag på deres modersmål. I sproglige grænseområder er der et særligt potentiale for initiativer, der vedrører nabosproget.

Det er blevet henstillet til medlemsstaterne⁷, at de skal fjerne retlige og administrative hindringer for undervisernes mobilitet, og fremskridtene i forbindelse hermed bør overvåges. (> *Foranstaltning II.4.1 til II.4.2*)

5. Uddannelse af undervisere i andre fag

De fleste elever og praktikanter kunne studere i det mindste en del af deres pensum på et fremmedsprog. Mange flere medlemmer af lærerstanden bør frem over være i stand til at undervise i deres fag på mindst et fremmedsprog. Lærestuderende bør ved siden af deres specialeområde studere sprog og tilbringe en del af deres lærerstudium i udlandet.

6. Afprøvning af fremmedsprogsfærdigheder

På deres møde i Barcelona i marts 2002 konstaterede stats- og regeringscheferne en mangel på data om borgernes faktiske sprogfærdigheder og opfordrede til fastsættelse af en europæisk indikator for sprogkundskaber. En sådan indikator vil give værdifulde oplysninger til beslutningstagerne inden for uddannelsessystemerne. Kommissionen vil i løbet af kort tid fremsætte forslag til udformning og administration af en periodisk afprøvning af sprogfærdigheder, som skal indsamle data til en ny europæisk indikator for sproglig kompetence.

Det er imidlertid også vigtigt, at der sikres tilstrækkelig information til sprog elever og -studerende, deres arbejdsgivere, deres lærere og uddannelsesinstitutioner. Der findes en lang række prøver og certifikater til vurdering af sprogfærdigheder i Europa både inden for og uden for de formelle uddannelsessystemer. Ikke alle prøver er udarbejdet til samme formål eller opbygget efter samme faste rammer. Disse forskelle gør det vanskeligt at sammenligne sprogfærdigheder mellem enkeltpersoner. Det er ikke let for arbejdsgivere eller uddannelsesinstitutioner at vide, hvilke faktiske sprogfærdigheder, indehaveren af et givet sprogbevis faktisk besidder. Dette mindsker overførbareheden af sprogprøves resultater og kan hindre den frie bevægelighed for arbejdstagere og studerende mellem medlemsstaterne.

Europarådets *Common European Framework of Reference for Language*⁸ (den fælles europæiske referenceramme for sprog) giver et godt grundlag for udarbejdelse af ordninger til beskrivelse af den enkeltes sprogkundskaber på en objektiv, praktisk, gennemskuelig og overførbart måde. Der er behov for effektive ordninger for at styre anvendelsen af disse rammer gennem eksaminerende organer. Lærere og andre, som er involveret i afprøvningen af sprogkundskaber, har behov for tilstrækkelig uddannelse i den praktiske anvendelse af

⁷ Ved Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om mobilitet....for studerende, personer under erhvervsuddannelse, unge volontører, undervisere og erhvervslærere (2001/613/EF).

⁸ http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/education/Languages/Language_Policy/Common_Framework_of_Reference/default.asp

rammerne. Europæiske netværk af relevante professionelle kunne yde et betydeligt bidrag med at udbrede god praksis på området.

The European Language Portfolio⁹ (den europæiske sprogmappe) kan hjælpe den enkelte med at vurdere og opnå den bedste udnyttelse af sine sprogkunderskaber, uanset hvordan vedkommende har tilegnet sig disse, og med at fortsætte med at lære sprog ved selvstudier (> *Foranstaltning II.6.1 til II.6.4*).

III. ETABLERING AF ET SPROGVENLIGT MILJØ

Sprogindlæring vedrører alle borgere gennem hele deres liv. At være bevidst om andre sprog, at høre andre sprog, at undervise i eller lære andre sprog - alt dette bør forekomme i ethvert hjem og på enhver gade, på ethvert bibliotek og kulturcenter samt på enhver uddannelsesinstitution og virksomhed.

Europas regioner, byer og landsbyer bør udvikle sig til mere sprogvenlige miljøer, hvor alle den enkeltes behov respekteres fuldt ud uanset modersmål, hvor den eksisterende sproglige mangfoldighed udnyttes positivt, og hvor der er en sund efterspørgsel efter sproguddannelsesmuligheder og et rigt udbud af disse.

Europa-Kommissionen mener, at de vigtigste indsatsområder på EU-plan i den forbindelse er: fremme af en integrerende tilgang til sprog, opbygning af mere sprogvenlige samfund og forbedring af udbuddet og udnyttelsen af sprogindlæringsmulighederne.

1. En integrerende tilgang til sproglig mangfoldighed

Sproglig mangfoldighed er et af de afgørende træk ved Den Europæiske Union. Respekten for Den Europæiske Unions sproglige mangfoldighed er et grundlæggende princip for Unionen.

De generelle europæiske programmer for almen uddannelse og erhvervsuddannelse og kultur kan allerede udnyttes af alle sproggrupper, uanset om det drejer sig om "officielle" sprog eller regionale sprog, mindretalssprog, sprog, der tales i samfund af vandrende arbejdstagere eller tegnsprog¹⁰.

Socrates- og Leonardo da Vinci-programmerne og deres efterfølgere kan spille en større rolle med fremme af den sproglige mangfoldighed ved at finansiere projekter, der har til formål at øge bevidstheden om og opfordre til tilegnelse af såkaldte "regionale" sprog og "mindretalssprog" samt sprog, som tales i samfund af vandrende arbejdstagere, at forbedre kvaliteten af undervisningen i disse sprog, at forbedre adgangen til uddannelsesmuligheder på dem; at fremme udarbejdelsen, tilpasningen og udvekslingen af uddannelsesmaterialer på sprogene og fremme udveksling af oplysninger og bedste praksis på området. EU-foranstaltninger på andre områder kan bidrage yderligere.

På lang sigt kunne alle relevante Fællesskabsprogrammer og strukturfondene omfatte mere støtte til sproglige mangfoldighed, *bl.a.* til regionale sprog og mindretalssprog, hvis specifik handling er nødvendig.

⁹ [http://culture2.coe.int/portfolio/inc.asp?L=E&M=\\$t/208-1-0-1/main_pages/welcome.html](http://culture2.coe.int/portfolio/inc.asp?L=E&M=$t/208-1-0-1/main_pages/welcome.html)

¹⁰ Undtaget herfor er visse Sokrates-foranstaltninger, som sigter mod at lære sprog som *fremmed*-sprog. I sådanne tilfælde defineres de støtteberettigede sprog i beslutningen som Den Europæiske Unions officielle sprog plus luxembourgsk (*lëtzebuergesch*) og irsk. Generelt søger samfund med regionale sprog og mindretalssprog ikke støtte til undervisning i deres sprog som *fremmed*-sprog.

Nationale og regionale myndigheder opfordres til at fokusere særligt på foranstaltninger, som støtter de sprogsamfund, hvor antallet af personer, som taler sproget som modersmål, falder fra generation til generation i overensstemmelse med *det europæiske charter om regionale sprog og mindretalssprog*. (> Foranstaltning III.1.1 til III.1.3)

2. Opbygning af fremmedsprogsvenlige samfund

Ethvert samfund i Europa kan blive mere fremmedsprogsvenligt ved at gøre bedre brug af mulighederne for opleve andre sprog og kulturer, hvorved den sproglige bevidsthed og sprogindlæringen forbedres. Det er i EU's interesse at udnytte de færdigheder og den erfaring, som mange af dets to- og tresprogede indbyggere og personer med midlertidig bopæl i EU, som f.eks. Erasmus-studerende, er i besiddelse af. Etsprogede borgere har meget af lære af dem, og de offentlige myndigheder kan udnytte deres færdigheder bedre i skoler, voksenundervisningscentre, kulturinstitutioner og på arbejdspladserne.

Forskning har vist, at anvendelse af undertekster i film og på tv kan fremme og understøtte tilegnelsen af sprog. Mediernes magt - herunder nye medier som f.eks. dvd'er - kan udnyttes til at skabe mere fremmedsprogsvenlige miljøer ved regelmæssigt at eksponere borgerne for andre sprog og kulturer. Potentiallet for øget anvendelse af undertekster til fremme af sprogindlæring kan udnyttes.

I takt med, at internettet bliver mere udbredt, anerkendes dets enestående potentiale som et medium til sprogindlæring. Sprogstudiemoduler på nettet kan supplere en sproglærers arbejde eller anvendes til selvstudier. Desuden har internettet den fordel, at det letter kontakten mellem personer, der taler, og personer der studerer en lang række sprog.

Turismeprojekter, grænseoverskridende projekter og venskabsbyordninger kan være primus motor i en lokal sprogindlæringsordning, der gør det muligt for borgerne at lære de(t) sprog, som tales i nabolandene eller i deres venskabsby(er) og kan udgøre et incitament til dette. (> Foranstaltning III.2.1 til III.2.2)

3. Forbedring af udbuddet af og deltagelsen i sprogundervisning

Det er afgørende, at deltagelsen i sprogindlæringsmuligheder forbedres gennem fortsatte bestræbelser på at øge bevidstheden om fordelene ved at lære sprog og ved at bringe disse muligheder tættere på de personer, som har behov for dem. Europarådets initiativ vedrørende den europæiske sprogdag¹¹ kan have stor værdi, idet den kan motivere folk til at lære fremmedsprog.

I den forbindelse spiller EU-initiativer som *Det Europæiske Kvalitetsmærke*¹² også en vigtig rolle ved at sætte fokus på lokale, regionale eller nationale projekter, som benytter sig af nyskabende metoder til at forbedre sprogundervisningen.

Det er de lokale, regionale og nationale myndigheders ansvar at levere sprogindlæringsfaciliteter og sprogkurser. Såvel inden for som uden for de formelle systemer er der stadig en betydelig uopfyldt efterspørgsel, ikke kun efter sprogundervisning, men også efter information og vejledning om sprogindlæring.

¹¹ Den 26. september hvert år. se http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/education/Languages/Language_Policy/European_Day_of_Languages/default.asp

¹² <http://europa.eu.int/comm/education/language/label/index.cfm>

Det er nødvendigt med hensigtsmæssige strukturer for at motivere mennesker i alle aldre til at lære sprog, for at tilbyde vejledning i, hvordan man skal begynde, og for at sikre let adgang til en række forskellige sprogindlæringsaktiviteter. Dette vil sandsynligvis kræve investeringer i nye faciliteter, selv om der også kan opnås meget ved at gøre bedre brug af eksisterende sprogundervisningsressourcer og -personale på skoler og universiteter, biblioteker, lokale læringsnetværk og voksenundervisningscentre. (> *Foranstaltning III.3.1 til III.3.3*)

IV RAMMERNE FOR FREMSKRIDT

Fremme af sprogindlæring og sproglig mangfoldighed indebærer en reel investering og forpligtelse fra de offentlige myndigheders side både på lokalt, regionalt, nationalt og EU-plan. Ingen af disse myndigheder behøver at handle isoleret set; de kan lære af de erfaringer, som andre har gjort. Målene i denne handlingsplan vil blive underbygget af strukturer, som sikrer velinformerede beslutninger om sprogindlæring og sproglig mangfoldighed (> *Foranstaltning IV.1.1 til IV.1.6*), en mere effektiv udveksling af information og idéer blandt personer, som har berøring med området, (> *Foranstaltning IV.2.1 til IV.2.2*) samt klare procedurer for opfølgningen på selve handlingsplanen. (> *Foranstaltning IV.3.1 til IV.3.3*)

AFSNIT 2: FORESLÅEDE FORANSTALTNINGER FOR 2004-2006

Det er allerede blevet understreget, at det er medlemsstaterne, som må iværksætte hovedparten af de foranstaltninger, som skal sikre, at alle borgere kan drage fordel af livslang sprogindlæring, at kvaliteten i sprogundervisningen forbedres, og at der skabes et mere sprogligt miljø.

De enkelte medlemsstater har forskellige udgangspunkter, f.eks. hvad angår

- udbredelsen af sprogfærdigheder i befolkningen og dennes grad af åbenhed over for idéen om livslang sprogindlæring
- kvantiteten og kvaliteten af de fysiske og virtuelle strukturer, som er tilgængelige for sprogindlæring i de formelle og uformelle rammer
- antallet af og kvalifikationsniveauet for specialuddannede sproglærere, som er til rådighed for 1.-10. klassetrin, gymnasieskoler, erhvervsuddannelser, videregående- og voksenuddannelser.
- uddannelsesinstitutionernes grad af selvstændighed
- læseplanernes fleksibilitet
- bestemmelser om ansættelse af udenlandske lærere
- de årlige investeringer pr. indbygger, der anvendes til at fremme sproglig mangfoldighed og til at lære fremmedsprog samt til uddannelse af fremmedsproglærere og
- de strukturer, der er til rådighed til regelmæssig efteruddannelse og rådgivning af fremmedsproglærere.

Det er op til den enkelte medlemsstat at overveje disse og andre relevante spørgsmål og etablere sin egen handlingsplan. Denne kan omfatte de foranstaltninger, som skal træffes i forbindelse med processen "Uddannelsessystemernes konkrete fremtidige mål".

Medlemsstaterne vil blive opfordret til at aflægge rapport i 2007 om de foranstaltninger, som de har iværksat.

I dette afsnit fokuseres derfor på forslag til foranstaltninger på EU-plan, som supplerer medlemsstaternes egne initiativer.

I. Livslang sprogindlæring

0 Generelt

- I.0.1 Personer, som modtager mobilitetsstipendium fra Socrates- og Leonardo da Vinci-programmerne, kan opnå støtte til undervisning i værtslandets sprog, før de rejser ud. Der vil blive opfordret til øget udnyttelse af denne mulighed, og muligheden for i fremtiden at gøre en sådan undervisning obligatorisk, såfremt støttemodtageren ikke taler værtslandets sprog, vil blive overvejet.
2005 og fremover

1. "Modersmål plus to fremmedsprog": en tidlig start

Medlemsstaterne bør i forbindelse med opfyldelsen af deres forpligtelse om tidlig undervisning i mindst to fremmedsprog overveje, hvorvidt der er behov for justeringer i læseplanerne for 1.-6. klassetrin, og hvorvidt der er tilstrækkelige ressourcer til uddannelse og anvendelse af yderligere specialuddannet undervisningspersonale og andre undervisnings- eller læringsressourcer på 1.-6. klassetrin og førskoleniveauet.

- I.1.1 Der vil blive ydet finansiering til en undersøgelse om de vigtigste pædagogiske principper for undervisning i fremmedsprog og fremmede kulturer af yngre elever.
2005 (Udbud 2004)

- I.1.2 Oplysninger om fordelene ved at lære fremmedsprog i en tidlig alder og ved sproglig mangfoldighed vil blive formidlet til så bred en modtagergruppe som muligt bl.a. også til forældre.
2005

- I.1.3 De seneste resultater vedrørende tidlig fremmedsprogsundervisning vil via en europæisk konference blive formidlet til undervisningspolitiske beslutningstagere med henblik på oprettelse af et netværk bestående af personer, som beskæftiger sig med området.
2006

- I.1.4 Socrates-programmets Lingua-aktion 2 vil finansiere en række tværnationale projekter om udvikling af materialer til undervisning i sproglig bevidsthed og fremmedsprog, som ikke er lingua franca, af elever på 1.-6. klassetrin og førskoletrinnet. Kommissionen vil foreslå, at den almindelige indkaldelse af Socrates-forslag i 2004 ændres i overensstemmelse hermed.
2006

- I.1.5 Kommissionens tjenestegrene og de nationale kontorer vil bestræbe sig på at øge deltagelsen i sprogassistentaktionen, især med henblik på at understøtte sprogundervisningen på 1.-6. klassetrin.
2005 og 2006

2. Indlæring af fremmedsprog fra 6. klassetrin til og med gymnasiet/erhvervsuddannelse

- I.2.1 Gennem Comenius 1.2 sprogprojekterne får eleverne mulighed for at arbejde sammen om et fælles projekt med en klasse i et andet land. Projekterne udmunder i udveksling af klasserne, hvilket betyder en yderligere forbedring af elevernes fremmedsprogsfærdigheder.

Den vejledende del af støtten under Comenius 1, som tildeles til sådanne projekter, vil blive hævet til 25 %, og Kommissionens tjenestegrene og de nationale kontorer vil bestræbe sig på at øge udnyttelsen af disse ressourcer.

2005 og 2006

- I.2.2 Der vil blive iværksat en undersøgelse af de sproglige og interkulturelle færdigheder, som er relevante for hvert trin i den obligatoriske undervisning eller erhvervsuddannelse.

2006 (Udbud 42005)

- I.2.3 Kommissionens tjenestegrene og de nationale kontorer vil opfordre til større udnyttelse af de ressourcer, som aktuelt er til rådighed under Socrates Comenius-aktion 2, for at udvikle undervisningsmateriale og -moduler til fremme af tilgange til flersproget forståelse i modersmåls- og fremmedsprogsundervisningen.

2005

Fremme af integreret læring af indhold og sprog (CLIL)

- I.2.4 Under Socrates-programmets Lingua-aktion 2 vil der blive yde støtte til en række tværnationale projekter til udvikling og udbredelse af nye, specifikke metoder til undervisning i fag på sprog, som ikke er lingua franca. Kommissionen vil foreslå, at den almindelige indkaldelse af Socrates-forslag i 2004 ændres i overensstemmelse hermed.

2005

- I.2.5 Kommissionen vil foreslå, at den almindelige indkaldelse af Socrates-forslag, som offentliggøres i 2004 (Socrates Comenius-aktion 1: skoleprojekter), ændres, således at støtten til skoler, som ønsker at anvende en CLIL-tilgang, øges. Især vil der blive opfordret til en mere omfattende lærerudveksling mellem partnerskoler.

2005 og 2006

- I.2.6 Der vil blive afholdt en europæisk konference for beslutningstagere og inspektører vedrørende iværksættelsen af en omfattende ny undersøgelse af fordelene ved integreret læring af indhold og sprog.

2004

- I.2.7 Den europæiske Eurydice-enhed vil indsamle og formidle oplysninger om tilgængeligheden af CLIL i uddannelsessystemerne inden for EU. Oplysningerne vil være baseret på de data, som er til rådighed for Eurydice-netværket.

2005

3. Indlæring af fremmedsprog på de videregående uddannelser

- I.3.1 Socrates-programmets intensive sprogforberedelseskurser er specialkurser i de mindre udbredte sprog, som tales i de lande, som deltager i Socrates, og som der sjældent undervises i. De gør det muligt for Erasmus-studerende at studere værtslandets sprog, før Erasmus-opholdet påbegyndes.

Kommissionens tjenestegrene og de nationale kontorer vil arbejde tæt sammen med universiteterne for at finde metoder til at opfordre Erasmus-studerende til at drage fordel af disse kurser, og der er fastsat et mål om, at 10 % af de kommende Erasmus-studerende, som skal på ophold i lande, hvor der tales sådanne sprog, følger disse kurser inden 2006.

2005 og 2006

4. Voksenundervisning i sprog

- I.4.1 Der vil blive oprettet en webportal på Europa-serveren, som stiller oplysninger til rådighed for

- (1) den almene befolkning (f.eks. om sprogindlæring og sproglig mangfoldighed, om de sprog, der tales i Europa, begrundelser for at lære sprog) og
- (2) personer, der arbejder med sprog (f.eks. online-undervisningsressourcer og uddannelsesmoduler for lærere).
Portalen vil blive markedsført bredt.
2006 (*Udbud 2005*)

5. Sprogelever med særbehov

- I.5.1 Kommissionens tjenestegrene vil indsamle og formidle oplysninger om god praksis i fremmedsprogsundervisningen af elever med særbehov med særligt fokus på tilrettelæggelse af læseplaner og undervisningsmetoder.
2006

6. Udvalg af sprog

Medlemsstaterne bør give tilstrækkelige oplysninger til forældrene om valget af deres barns første fremmedsprog og sikre fleksibilitet i skolens læseplaner, således at der bliver mulighed for at undervise i et større udvalg af sprog.

II. Bedre sprogundervisning

1. Den fremmedsprogsvenlige skole

- II.1.1 Kommissionens tjenestegrene og de nationale kontorer vil bestræbe sig på at skabe øget deltagelse i skoleudviklingsprojekter (Socrates Comenius-aktion 1), som har til formål at udvikle og gennemføre holistiske sprogpolitikker for skolens 1.-10. klassetrin, gymnasieskolerne og erhvervsskolerne.
2005 og 2006

2. Det fremmedsproglige klasseværelse

- II.2.1 Kommissionens tjenestegrene og de nationale kontorer vil bestræbe sig på at øge læreres, faglæreres og elevers anvendelse af de sprogprodukter, som er udviklet i forbindelse med Socrates- og Leonardo da Vinci-programmerne.
2005 og 2006
- II.2.2 Aktionen i det nye e-learningprogram vedrørende skolepartnerskaber via internettet vil give alle europæiske skoler mulighed for at opbygge partnerskaber med en skole andetsteds i Europa og derigennem skabe dialog om sprogindlæring og interkulturelle forhold samt fremme bevidstheden om den flersprogede og multikulturelle europæiske samfundsmodel.

3. Uddannelse af sprogundervisere

På dette område har *medlemsstaterne* en afgørende opgave med at sikre, at alle fremmedsproglærere har:

- en passende grunduddannelse, herunder praktiske færdigheder i fremmedsprogspædagogik og erfaringer fra at bo i det land, hvis sprog de underviser i og
- regelmæssig adgang til betalt efteruddannelse.

Medlemsstaterne blev i Rådets resolution af 14. februar 2002 opfordret til at opmuntre kommende sproglærere til at drage fordel af de relevante EU-programmer til at gennemføre en del af deres studier i et land eller en region, hvor det sprog, som de senere vil undervise i, er officielt sprog.

- II.3.1 Kommissionens tjenestegrene og de nationale kontorer vil iværksætte målrettede kampagner for at udbrede oplysninger om Socrates og Leonardo da Vinci-programmernes mobilitetsordninger for sprog lærere og deres undervisere med henblik på at øge deltagelsen i disse aktioner i 2005 og 2006.
Andelen af midlerne under Socrates Comenius 2, som tildeles til støtte af sådanne projekter, vil blive øget til 25 % af det samlede Socrates Comenius 2-budget.
2004
- II.3.2 Der vil blive finansieret en undersøgelse, som skal kortlægge de vigtigste pædagogiske og sproglige færdigheder, som er nødvendige for vore tiders sprog lærere, og der vil blive opstillet rammer til vurdering af disse.
2005 (Udbud 2004)

4. Tilstrækkeligt mange sprogundervisere

Medlemsstaterne har på dette område et særligt ansvar for at fjerne eventuelle administrative eller retlige barrierer for ansættelse af fremmedsprogslærere fra en anden medlemsstat.

- II.4.1 Som opfølgning på Kommissionens nylige undersøgelse af hindringerne for læreres mobilitet i EU vil der blive finansieret en omfattende analyse med særligt fokus på hindringerne for sprog læreres mobilitet, herunder en undersøgelsen af deres egne opfattelser og holdninger samt anbefalinger til medlemsstaterne.
2005 (Udbud 2004)
- II.4.2 Der vil blive afholdt et symposium om udbuddet af kvalificerede sprog lærere i Europa.
2006

5. Uddannelse af undervisere i andre fag (*se CLIL*)

6. Afprøvning af fremmedsprogsfærdigheder

I den forbindelse blev *medlemsstaterne* i Rådets resolution af 14. februar 2002 opfordret til at indføre systemer til validering af sproglige kompetencer baseret på den fælleseuropæiske referenceramme for sprog, som er udviklet af Europarådet, og til at stimulere det europæiske samarbejde med henblik på at fremme kvalifikationernes gennemsigtighed og garantere kvaliteten i sprogindlæringen.

- II.6.1 Der vil blive udformet prøver af sprogkunderskaber, som ved afslutningen af den obligatoriske undervisning skal anvendes på et udvalg af elever i hele EU, for at indsamle data til en ny europæisk indikator for sproglig kompetence.
2005 og 2006 (Udbud 2003/4)
- II.6.2 Kommissionen vil opgøre fordelene ved at inkludere vurderingen af sprogkunderskaberne i Københavns-erklæringen. Især vil den fælles ramme for gennemsigtighed i forbindelse med kompetencer og kvalifikationer (Europass) med forventet ikrafttrædelse i 2005 omfatte sprogvurderingsredskaber. 2006
- II.6.3 Der vil blive udarbejdet en oversigt over sprogcertificeringssystemer i Europa.
2004 (Udbud 2004)
- II.6.4 Der vil blive afholdt en arbejdskonference, hvor medlemsstaterne, eksaminerende organer, uddannelsesinstitutionerne, faglige organisationer, arbejdsmarkedets parter og andre kan udforme mekanismer, som støtter en effektiv og gennemsigtig anvendelse af skalaen i den fælleseuropæiske referenceramme for afprøvning af sprogfærdigheder og -certificering.
2005

III. Etablering af et sprogligt miljø

1. En integrerende strategi

III.1.1 Der vil blive afholdt en konference til at fremme samarbejdet på områder, der har betydning for "regionale sprog" og "mindretalssprog" i uddannelsessystemerne.
2005

III.1.2 Der vil blive udgivet en revideret og udvidet udgave af Euromosaic report on Regional and minority languages for at tage højde for EU's udvidelse.
2004

III.1.3 Ifølge den nye tilgang til finansiering af projekter, som vedrører regionale sprog og mindretalssprog, vil der blive tildelt finansiering fra de almene programmer frem for fra særlige programmer for disse sprog. I Kommissionens årlige overvågningsrapport om kultur vil gennemførelsen af denne nye tilgang blive fulgt.
2004 og fremover

Medlemsstaterne opfordres til at fokusere særligt på foranstaltninger, som støtter sprogsamfund, hvor antallet af personer, som taler sproget som modersmål, falder fra generation til generation i overensstemmelse med *det europæiske charter om regionale sprog og mindretalssprog*.

2. Opbygning af fremmedsprogsvenlige samfund

III.2.1 Indkaldelse af forslag vedrørende venskabsbyprojekter i 2004, 2005 og 2006 vil blive ændret, således at flersprogethed i EU bliver et støtteberettiget område, hvilket giver mulighed for møder mellem borgerne og for afholdelse af tematiske konferencer.
2004 og fremover

III.2.2 Kommissionen vil iværksætte en offentlig undersøgelse, som skal analysere potentialet for øget anvendelse af undertekster i film og tv-programmer, med henblik på at fremme sprogindlæringen og undersøge metoder og midler til at fremme øget brug af undertekstet av-materiale i sprogindlæringsøjemed.
2005

3. Forbedring af udbuddet af og deltagelsen i sprogundervisning

III.3.1 Kommissionen vil foreslå, at den almindelige indkaldelse af forslag under Socrates-programmet i 2004 ændres, således at der i Grundtvig-aktionen gives højere prioritet til projekter på området for fremmedsprogsundervisning og -indlæring og især til de sprog, som tales i samfund af vandrende arbejdstagere.
2005 og 2006

III.3.2 Fokus for det vellykkede europæiske kvalitetsmærke for sprog vil blive justeret
(a) ved i hvert land eller region at indføre en årlig pris til den person, som har opnået størst fremskridt inden for fremmedsprogsindlæring, og til den bedste sproglærer
(b) ved at anvende de målrettede årlige prioriterede mål i EU til at fokusere på god praksis og
(c) gennem mere omfattende årlige pr-kampagner på nationalt og regionalt plan med særligt fokus på initiativer som Den Europæiske Sprogdag.
2005 og 2006

III.3.3 Kommissionens tjenestegrene vil hvert femte år udgive en overvågningsrapport, hvori der gøres status over forskellene i udbuddet af sprogundervisning i EU.
2005 (Udbud 2004)

IV Rammerne for fremskridt

1. Beslutningstagning på et bedre grundlag

IV.1.1 Der vil blive nedsat en permanent gruppe på højt plan bestående af repræsentanter fra medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter og undervisningssektoren samt kulturlivet med henblik på at: bidrage til overvågningen af denne handlingsplan, stimulere den offentlige debat med interessenterne vedrørende sprogindlæring og sproglig mangfoldighed og overvåge forandringer inden for sprogindlæring og den sproglige mangfoldighed i EU.
2004

IV.1.2 Der vil blive finansieret en undersøgelse af kravene til sprogkunderskaber i EU og af de personlige fordele ved at lære fremmedsprog. Undersøgelsen vil desuden indeholde anbefalinger af metoder, som kan motivere borgerne til at lære sprog.
2004 (Udbud 2003)

IV.1.3 Der vil blive foretaget undersøgelser af:

- udgifterne til flersprogethed og
- hvilke konsekvenser indtjeningsmuligheder, der går tabt på grund af manglende sprogkunderskaber, har for EU's økonomi.
2005 (Udbud 2004)

IV.1.4 Der vil under programområde 7 i det sjette rammeprogram for forskning blive iværksat forskning på områder som forbindelsen mellem flersprogethed og det multikulturelle samfund, europæisk identitet, det videnskabelige samfund, grundlaget for sprogindlæring og følgerne for sprogundervisningsmetoderne.
2006

IV.1.5 Det europæiske Eurydice-netværk vil udgive en særskilt publikation som supplement til rapporten med nøgletal, som indeholder et repræsentativt sæt indikatorer og et detaljeret analytisk overblik over fremmedsprogsundervisningen i Europas skoler. Den vil udkomme mod slutningen af 2004 og vil blive opdateret hvert andet år.
2004

IV.1.6 Kommissionen vil indsamle og udgive information om, i hvilket omfang dens programmer på områderne almen uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom, medier og kultur fremmer sprogindlæring og sproglig mangfoldighed.
2005 og fremover

2. Mere effektiv informationsudveksling mellem de personer, som beskæftiger sig med området

IV.2.1 Der vil blive ydet støtte til etablering af et europæisk netværk af fremmedsprogsinspektører inden for almen uddannelse og erhvervsuddannelse (og tilsvarende politiske beslutningstagere).
2004 - 2005

IV.2.2 Under Socrates-programmets Arion-mobilitetsordning vil der blive ydet støtte til sproginspektørernes studiebesøg.
2005 – 2006

3. Klare procedurer for opfølgningen på handlingsplanen

IV.3.1 Kommissionen vil foreslå en række konkrete foranstaltninger, hvorigennem de nye programmer kan videreføre de mål, som er fastlagt i denne handlingsplan fra 2007 og fremover.

IV.3.2 Medlemsstaterne skal i 2007 give Kommissionen oplysninger om:

- i hvilket omfang de har gennemført Rådets resolution 2002 C50/01 af 14. februar 2002
- i hvilket omfang de har gjort brug af de yderligere muligheder til at understøtte sproget inden for rammerne af Socrates- og Leonardo da Vinci-programmerne under foranstaltningerne I.0.1, I.1.4, I.1.5, I.2.1, I.2.3, I.2.4, I.2.5, I.3.1, II.1.1, II.2.1, II.2.2, II.3.1, III.3.1 III.3.2 og IV.2.2
- hvilke foranstaltninger, de har iværksat i forbindelse med hver af de 15 underpunkter i denne meddelelse, og
- hvilke praksisser, de har fundet mest hensigtsmæssige i denne periode, med henblik på at formidle dem bredt, f.eks. gennem den målstyrede proces".

IV.3.3 Kommissionen forelægger i 2007 Europa-Parlamentet og Rådet en meddelelse om disse spørgsmål og foreslår om nødvendigt justeringer eller yderligere foranstaltninger.

FINANSIERINGSOVERSIGT

Politikområde: Uddannelse og kultur

Aktiviteter: Kultur og sprog

TITEL:

**FREMME AF SPROGINDLÆRING OG SPROGLIG MANGFOLDIGHED -
HANDLINGSPLAN 2004-2006**

1. BUDGETPOST (NUMMER OG BETEGNELSE)

15.02.02.02 Socrates

15.03.01.02 Leonardo da Vinci

15.05.01.01 MediaPlus

2. SAMLEDE TAL

2.1 Samlet rammebevilling (del B):

8,200 mio. EUR som forpligtelsesbevilling

2.2 Gennemførelsesperiode:

2004-2006

2.3 Samlet flerårigt skøn over udgifterne:

Bemærk: nedenstående oplysninger har til formål at give et samlet overblik over, hvilke omkostninger initiativet medfører. Størstedelen af finansieringsbehovet dækkes imidlertid via Socrates-, Leonardo da Vinci- og MediaPlus-programmet og de midler, som allerede er tildelt disse programmer, så det ikke er nødvendigt med yderligere bevillinger (det drejer sig både om programmernes driftsbevillinger og bevillingerne til administrationsudgifter; hvis det skulle vise sig at blive nødvendigt at øge bevillingerne til administrationsudgifter i forbindelse med handlingsplanen, kan dette ske ved en bevillingsoverførsel inden for programmernes samlede rammebevilling). Den eneste ekstraomkostning i forbindelse med handlingsplanen vedrører altså administrationsudgifterne i budgettets del A (punkt 7 i denne finansieringsoversigt).

a) Forfaldsplan for forpligtelses- og betalingsbevillinger (finansieringstilskud) (*jf. punkt 6.1.1*)

Mio. EUR (3 decimaler)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 og føl- gende regn- skabs- år	I alt
Forpligtelser	0,300	3,550	3,450				7,300
Betalinger	0,240	2,900	3,470	0,690			7,300

b) Teknisk og administrativ bistand og støtteudgifter (jf. punkt 6.1.2)

Forpligtelser		0,500	0,400				0,900
Betalinger		0,400	0,420	0,080			0,900

a+b i alt							
Forpligtelser	0,300	4,050	3,850				8,200
Betalinger	0,240	3,300	3,890	0,770			8,200

c) Personale- og andre driftsudgifters samlede budgetvirkninger (jf. punkt 7.2 og 7.3)

Forpligtelser/ Betalinger	0,390	0,390	0,390				1,170
------------------------------	-------	-------	-------	--	--	--	-------

a+b+c i alt							
Forpligtelser	0,690	4,440	4,240				9,370
Betalinger	0,630	3,690	4,280	0,770			9,370

2.4 Forenelighed med den finansielle programmering og de finansielle overslag

- ☒ Forslaget er foreneligt med den gældende finansielle programmering
- ☐ Forslaget kræver omprogrammering af de relevante poster i de finansielle overslag
- ☐ Omprogrammeringen kan betyde, at bestemmelserne i den interinstitutionelle aftale må tages i brug.

2.5 Virkninger for budgettets indtægtsside

- ☒ Ingen (vedrører tekniske aspekter ved en foranstaltnings gennemførelse)
- ☐ Virkningerne er følgende:

3. BUDGETSPECIFIKATIONER

Udgifternes art		Nye	EFTA-deltagelse	Kandidatlandenes deltagelse	Udgiftsområde i de finansielle overslag
OU/ IOU	OB/IOB	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	Nr. 3
Ikke-obligatoriske udgifter	Opdelte bevillinger	JA	JA	JA	

4. RETSGRUNDLAG

Størstedelen af finansieringsbehovet dækkes via Socrates-, Leonardo da Vinci- og MediaPlus-programmet.

5. BESKRIVELSE OG BEGRUNDELSE

5.1 Behov for EU-foranstaltninger

Europas befolkninger er ved at etablere en union, der bygger på mange forskellige nationer, samfund, kulturer og sproggrupper. Det er en union, der er baseret på en ligeværdig udveksling af ideer og traditioner, og som er grundlagt på gensidig anerkendelse af befolkninger, der har forskellig baggrund, men fælles fremtid. Inden for meget kort tid vil Den Europæiske Union opleve sin mest betydningsfulde udvidelse indtil dato. Den nye union vil være hjemsted for næsten 450 mio. europæere med forskellig etnisk, kulturel og sproglig baggrund. Det bliver mere vigtigt end nogensinde, at borgerne har de færdigheder, der er nødvendige for at forstå deres naboer og kommunikere med dem.

Det at bygge et fælles hus, hvor man lever, arbejder og handler med hinanden, betyder, at man erhverver sig færdigheder til at kunne forstå og kommunikere med hinanden på en effektiv og bedre måde. At lære og at tale andre sprog gør os mere åbne over for andre mennesker, deres kultur og livssyn. Evnen til at forstå andre sprog og til at kommunikere på dem er en grundlæggende færdighed for Europas borgere.

Sprogfærdighederne er ulige fordelt på de forskellige lande og sociale grupper. De fremmedsprog, som europæerne behersker, er hovedsageligt begrænset til engelsk, fransk, tysk og spansk. Indlæringen af et *lingua franca* alene er ikke nok. Alle europæiske borgere bør have hensigtsmæssige kommunikative færdigheder på mindst to sprog ud over deres modersmål. At dette ambitiøse mål er realistisk, fremgår af de fremskridt, som flere medlemsstater allerede har gjort.

Under Det Europæiske Sprogår 2001 blev der på mange måder sat fokus på fremme af sprogindlæring og sproglig mangfoldighed. Stats- og regeringscheferne anerkendte på mødet i Barcelona i marts 2002 behovet for, at EU og medlemsstaterne tager skridt til at forbedre sprogindlæringen. De opfordrede til yderligere handling for at forbedre beherskelsen af grundlæggende sprogfærdigheder, navnlig ved meget tidligt

at undervise børn i mindst to fremmedsprog. I Europa-Parlamentets beslutning af 13. december 2001 blev der opfordret til indførelse af foranstaltninger til fremme af sprogindlæring og den sproglige mangfoldighed. Den 14. februar 2002 opfordrede Rådet (uddannelse) medlemsstaterne til at tage konkrete skridt til at fremme sproglig mangfoldighed og sprogindlæring, og opfordrede samtidig Kommissionen til at formulere forslag til foranstaltninger på disse områder.

Denne handlingsplan udgør Kommissionens svar på denne anmodning. Den bør læses i forbindelse med høringsdokumentet *Fremme af sprogindlæring og sproglig mangfoldighed* ((SEK2002) 1234)¹³, hvori Europa-Kommissionens filosofi og baggrunden for de foreslåede aktioner er angivet.

5.1.2 Dispositioner, der er truffet på grundlag af forhåndsevalueringen

Hovedkonklusionerne i den eksterne evaluering af Det Europæiske Sprogår 2001 var, at det havde været en succes, fordi det havde affødt stor interesse, stor deltagelse og effektive foranstaltninger. Rapporten ansporer også Kommissionen til at bygge på disse aktiviteter og den opnåede drivkraft med målrettede politikinitiativer og udbredelse af god praksis. (Se: Rapport om gennemførelsen og resultaterne af Det Europæiske Sprogår (KOM(2002) 597).

Kommissionen foretog, inden den udarbejdede denne handlingsplan, en omfattende offentlig høring på grundlag af dokument SEK(2002) 1234. De svar, den modtog, viste bred enighed i de anviste politikker og forslag, der nu er blevet indarbejdet i handlingsplanen.

5.1.3 Dispositioner, der er truffet på grundlag af den efterfølgende evaluering

Ny aktivitet.

5.2 Indsatsområder og nærmere bestemmelser for støtten

I handlingsplanen opstilles konkrete forslag til håndgribelige forbedringer på kort sigt. Der foreslås en række foranstaltninger, som skal træffes på EU-plan fra 2004-2006 med henblik på at understøtte lokale, regionale og nationale myndigheders foranstaltninger. Foranstaltningerne benytter sig af ressourcer, som er til rådighed i eksisterende fællesskabsprogrammer og -aktiviteter. Ingen af dem stiller krav om, at Kommissionen tildeles yderligere budgetmæssige ressourcer. Tilsammen kan de foreslåede foranstaltninger og medlemsstaternes foranstaltninger sikre et stort skridt hen imod forbedret sprogindlæring og sproglig mangfoldighed.

Der planlægges følgende former for foranstaltninger:

I. Livslang sprogindlæring: 'Modersmål plus to fremmedsprog': tidlig indlæring af fremmedsprog; indlæring af fremmedsprog fra 6. klassetrin til og med gymnasiet/erhvervsuddannelse; indlæring af fremmedsprog på de videregående uddannelser; voksenundervisning i sprog; sprogelever med særbehov; udvalg af sprog.

¹³ Tilgængelig på http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/languages/consult_en.html#consult

II. En bedre sprogundervisning: den fremmedsprogsvenlige skole; det fremmedsproglige klasseværelse; undervisning af sprogundervisere; tilstrækkelig mange sprogundervisere; uddannelse af undervisere i andre fag; afprøvning af fremmedsprogsfærdigheder.

III. Etablering af et sprogvenligt miljø: En integrerende strategi; Etablering af fremmedsprogsvenlige samfund; Sørge for, at flere lærer sprog; Forbedring af udbud i forbindelse med sprogindlæring.

IV. En ramme for fremskridt: Beslutningstagning på et bedre grundlag; Mere effektiv informationsudveksling imellem personer, der har berøring med området; Klare procedurer for opfølgning af handlingsplanen.

5.3 Gennemførelsesmetoder

Foranstaltningerne iværksættes i henhold til de bestemmelser, der er gældende for gennemførelsen af de programmer, hvorunder de finansieres.

6. FINANSIELLE VIRKNINGER

6.1 Samlede finansielle virkninger for budgettets del B (hele programperioden)

(Beregningsmetoden for de samlede beløb i nedenstående tabel skal fremgå af fordelingen i tabel 6.2.)

6.1.1 Finansieringsstøtte forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Fordeling	2004	2005	2006				I alt
Livslang sprogindlæring	0,300	0,200	0,300				0,800
En bedre sprogundervisning		2,700	2,900				5,600
Etablering af et sprogvenligt miljø		0,450	0,250				0,700
En ramme for fremskridt		0,200					0,200
I ALT	0,300	3,550	3,450				7,300

6.1.2 Teknisk og administrativ bistand, støtteudgifter og it-udgifter (forpligtelsesbevillinger)

	2004	2005	2006				I alt
1) Teknisk og administrativ bistand:							
a) Kontorer for teknisk bistand:							
b) Anden teknisk og administrativ bistand:		0,400	0,400				0,800
- intern:							
- ekstern (webportal):							
1 i alt		0,400	0,400				0,800

2) Støtteudgifter:						
a) Undersøgelser						
b) Ekspertmøder						
c) Informations- og publikationsvirksomhed		0,100				0,100
2 i alt		0,100				0,100
I ALT		0,500	0,400			0,900

6.2. Beregning af omkostningerne pr. påtænkt foranstaltning i budgettets del B (hele programperioden)

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Fordeling	Type resultater (projekter, dossierer ...)	Antal resultater (i alt år 1...n)	Gennemsnitlige enheds- omkostninger	Samlede omkost- ninger (i alt år 1...n)
	1	2	3	4=(2X3)
Støtte til studier		5	0,200	1,000
Støtte til konferencer		3	0,267	0,800
Projekt European Language competence test		-	-	-
Projekt European Language Label		1	5,000	5,000
		1	0,500	0,500
SAMLEDE OMKOSTNINGER		10		7,300

7. VIRKNINGER FOR PERSONALERESSOURCER OG ADMINISTRATIONS-UDGIFTER

7.1. Personalemæssige virkninger

Gennemførelsen af handlingsplanen får ingen personalemæssige virkninger, da personalet er tilknyttet de foranstaltninger, der forvaltes som led i de programmer, under hvilke der anmodes om støtte i handlingsplanen.

Stillingstyper		Eksisterende og/eller nyt personale til forvaltning af foranstaltningen		I alt	Opgavebeskrivelse
		Faste stillinger	Midlertidige stillinger		
Tjenestemænd eller midlertidigt ansatte	A B C				<i>Om nødvendigt kan der vedlægges en mere fuldstændig opgavebeskrivelse</i>
Andre personale ressourcer					
I alt					

7.2 Samlede finansielle virkninger af personaleforbruget

Arten af personaleressourcer	Beløb i EUR	Beregningsmetode*
Tjenestemænd Midlertidigt ansatte		
Andre personaleressourcer (oplys budgetpost)		
I alt		

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

7.3 Andre administrative udgifter som følge af foranstaltningen

Budgetpost (nr. og betegnelse)	Beløb i EUR	Beregningsmetode
Samlet bevilling (Afsnit A7)		
A0701 - Tjenesterejser	-	
A07030 - Møder	0,060	2 møder om året med 35 personer *
A07031 - Udvalg, der skal høres	-	-
A07032 - Udvalg, som det ikke er obligatorisk at høre	-	-
A07040 - Konferencer	0,110	2 konferencer **
A0705 - Undersøgelser og konsultationer	0,220	4 undersøgelser ***
Informationssystemer (A-5001/A-4300)		
Andre udgifter - del A		
I alt	0,390	

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

* 2 møder om året med 35 deltagere (1 repræsentant pr. deltagerland plus repræsentanter for det civile samfund (arbejdsmarkedets parter osv.)) til en enhedspris af 840 EUR

** Konferencer, der ikke forventes finansieret i form af støtte fra Socrates- og Leonardo da Vinci-programmet. Samlede anslåede omkostninger på 330 000 EUR over tre år til to konferencer, omkostning pr. år

*** Undersøgelser, der ikke forventes finansieret i forbindelse med Socrates- og Leonardo da Vinci-programmerne. Samlede anslåede omkostninger på 660 000 EUR over tre år til fire undersøgelser, omkostning pr. år

I.	Samlet årligt beløb (7.2 + 7.3)	390 000 EUR
II.	Foranstaltningens varighed	3 år
III.	Foranstaltningens samlede omkostninger (I x II)	1 170 000 EUR

8. RESULTATOPFØLGNING OG EVALUERING

8.1 Resultatopfølgningssystem

Resultatindikator(er) (kvantitativ og/eller kvalitativ) for denne underaktivitet

- øget deltagelse i Socrates/Leonardo-mobilitetsforanstaltninger, der henvises til i handlingsplanen
- antal involverede personer/organisationer
- antal iværksatte undersøgelser
- antal arrangerede konferencer
- antal formidlede informationer.

8.2 Hvordan og hvor hyppigt foregår evalueringen?

Selve handlingsplanen (Afsnit 2 : IV) indeholder "Klare procedurer for opfølgningen på handlingsplanen". Heraf fremgår:

IV.3.1 Kommissionen vil foreslå en række konkrete foranstaltninger, hvorigennem de nye programmer kan videreføre de mål, som er fastlagt i denne handlingsplan fra 2007 og fremover.

IV.3.2 Medlemsstaterne skal i 2007 give Kommissionen oplysninger om:

- i hvilket omfang, de har gennemført Rådets resolution af 14. februar 2002, EFT C 50 af 23.2.2002
- i hvilket omfang de har gjort brug af de yderligere muligheder for at understøtte sproget inden for rammerne af Socrates- og Leonardo-programmerne under foranstaltningerne I.0.1, I.1.4, , I.1.5, I.2.1, I.2.3, I.2.4, I.2.5, I.3.1, II.1.1, II.2.1, II.2.2, II.3.1, III.3.1, III.3.2 og IV.2.2
- hvilke foranstaltninger, de har iværksat i forbindelse med hver af de 15 underpunkter i denne meddelelse og
- hvilke praksisser de har fundet mest hensigtsmæssige i den periode med henblik på at formidle dem bredt, f.eks. gennem den målstyrede proces.

IV.3.3 Kommissionen forelægger i 2007 Parlamentet og Rådet en meddelelse om disse emner og foreslår om nødvendigt justeringer eller yderligere foranstaltninger.

9. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

De bestemmelser mod svig, der finder anvendelse på de programmer, som finansierer de forskellige foranstaltninger i handlingsplanen, finder ligeledes anvendelse på disse foranstaltninger.